

Występowanie *Melampsorium betulinum* (Pers.) Kleb. na *Betula humilis* Schrk. w Polsce Północnej

URSZULA BOIŃSKA i IRENA HOŁOWNIA

Zakład Systematyki i Geografii Roślin Instytutu Biologii
Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu

U. Boińska and I. Hołownia, Laboratory of Plant Taxonomy and
Phytogeography, Institute of Biology, Nicolaus Copernicus University, Toruń,
Sienkiewicza 30/32, Poland

The occurrence in Northern Poland of Melampsorium betulinum (Pers.) Kleb. on Betula humilis Schrk.

New Polish localities are here reported of *Melampsorium betulinum* on *Betula humilis*. It has been observed that this infection occurs most frequently at man-activated sites.

Przy okazji zbierania materiału do badań nad zmiennością brzozy niskiej *Betula humilis* Schrk. zwrócono uwagę na porażenie jej przez *Melampsorium betulinum* (Pers.) Kleb.

Zbadano 12 stanowisk brzozy niskiej w tym 5 z terenu woj. bydgoskiego i 7 z olsztyńskiego. Zauważono, że krzewy *Betula humilis* występujące na torfowiskach mało zmienionych przez gospodarkę człowieka były stosunkowo słabo porażone lub wcale. Natomiast na łąkach i torfowiskach przejściowych, silnie osuszonych, prawie wszystkie liście brzozy niskiej były w znacznym stopniu zainfekowane (tab. 1).

Melampsorium betulinum jest pasożytem bardzo pospolitym w Polsce na różnych gatunkach brzoź. Na *Betula humilis* był dotychczas podawany przez Majewskiego (1969) tylko z trzech stanowisk. Wymienione w tabeli stanowiska są więc nowe dla terenu Polski (rys. 1).

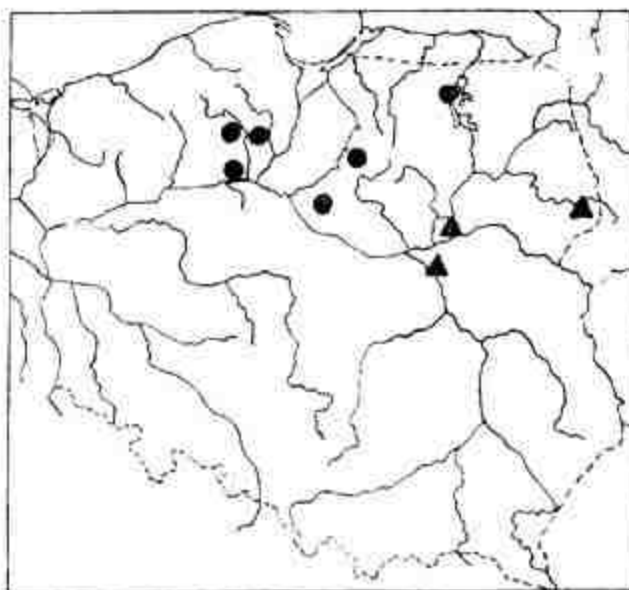
Występowanie *Melampsorium betulinum* na *Betula humilis*, gatunku

Tabela 1 — Table 1

Stopień porażenia *Betula humilis* przez *Metamsporidium betulinum* na poszczególnych stanowiskach
 Degree of infection of *Betula humilis* with *Metamsporidium betulinum* on the different localities

Województwo Province	Miejscowość Locality — district	Data zbioru Date of harvest	Charakterystyka siedliska Characteristic of the habitat	Stopień porażenia Degree of infection
Bydgoskie	Obrowo pow. Tuchola	26.8.1970	Torfowisko przejściowe, zmeliorowane Drained transitional moor	siłabe slightly
"	Skepe pow. Lipno	27.8.1970	Zakrzewione torfowisko zmeliorowane typu przejściowego	siłnie strongly
"	Ślesin pow. Wyrzysk	28.8.1970	Lasiek z <i>Betula pubescens</i> na zmeliorowanej łące	siłnie strongly
"	Wiersze pow. Chojnice	25.8.1970	<i>B. pubescens</i> grove on a drained meadow Torfowisko wysokie	brak not infected
"	Wierzchlas pow. Tuchola	24.8.1970	High moor Zmeliorowana łąka	siłnie strongly
Olsztyńskie	Cieletnik pow. Braniewo	21.8.1970	Zmeliorowane torfowisko przejściowe, zakrzewione	brak not infected
"	Drozdowo pow. Biskupiec	18.8.1970	Drained shrubby moor of transitional type Torfowisko przejściowe	brak not infected
"	Gąsieniec Wielki pow. Kętrzyn	20.8.1970	Transitional moor Torfowisko niskie	brak not infected
"	Grom pow. Szczytno	19.8.1970	Low moor Torfowisko przejściowe	brak not infected
"	Koszelewki pow. Działdowo	15.8.1970	Transitional moor Torfowisko niskie, częściowo zmeliorowane i zakrzewione	brak not infected
"	Nad jez. Ławki pow. Giżycko	17.8.1970	Low moor partly drained and covered with shrubs	not infected siłabe slightly
"	Pudąg pow. Biskupiec	18.8.1970	Torfowisko niskie, siłnie zakrzewione Low moor strongly covered with shrubs	brak not infected
"	Pudąg pow. Biskupiec	18.8.1970	Torfowisko przejściowe Transitional moor	brak not infected

reliktowym, może być wskaźnikiem warunków, w jakich brzoza niska bytuje na danym stanowisku.

Ryc. 1. *Melampsoridium betulinum* na *Betula humilis* w Polsce (on *Betula humilis* in Poland)

Trójkątem oznaczono stanowiska podawane przez Majewskiego 1969 (Triangle — after Majewski 1969)

LITERATURA

- Gäumann E., 1959, Die Rostpilze Mitteleuropas mit besonderer Berücksichtigung der Schweiz, Beitr. Krypt-Fl. Schweiz 12: 1-1407.
Majewski T., 1969, O występowaniu w Polsce niektórych grzybów rdzawnikowych (*Uredinales*), Acta Mycol, 5: 17-22.